

עליך לבצע את משימתך בכל מחיר

קרבות לטרון וגבורת האלחוטאית הדסה למפל

ערב לציון השקת ספר יומניה של הדסה למפל ז"ל
בית הפלמ"ח, 5 ביוני 2024
גרסה 1.0

© העמותה להנצחת חללי חיל הקשר והתקשוב, תשפ"ד-2024
אל"ם בדימוס דניאל רזן

● ב־15 במאי 1948, למחרת הקמת המדינה, פלשו לישראל צבאות ערב סדירים. כוחות הלגיון הערבי חסמו את הדרך לירושלים באזור לטרון

■ ירושלים, עם מאה אלף תושבים יהודים, הייתה במצור. המצב היה נואש

● חטיבה 7 הוקמה בחיפזון, והוטל עליה לפרוץ את הדרך לירושלים

■ החטיבה ביצעה שני מבצעים שכשלו, במטרה להשתלט על מתחם לטרון

◆ מבצע בן־נון א' ב־25 במאי, מבצע בן נון ב' בליל 30–31 במאי 1948

● במבצע בן־נון ב' פרץ כוח של חמישה זחל"מים לחצר משטרת לטרון, אך החי"ר שהיה אמור לחבור אליו ולטהר את המבנה לא הגיע. הזחל"מים והלוחמים נפגעו באש אויב, וזחל"ם בודד פינה את הפצועים ונסוג

■ 31 לוחמים נפלו בקרב. בחצר המשטרה נותרו ארבעה זחל"מים

● קולה של האלחוטאית בזחל"ם מפקד הכוח הפורץ, הדסה למפל – נערה בת 19, ניצולת שואה, ללא בית, ללא כתובת – היה הקול האחרון שנשמע מחצר המשטרה, עד שנאלם

האזנתי למתחולל בעמק איילון.

**שמעתי את קולה, קול ברור ומאופק של נערה שנקלעה ללב הקרב
הנורא וחסר־הסיכויים, שמעתי את דיווחיה ומבלי שידעתי אל נכון
היכן היא בדיוק, אבל הבנתי את הסיטואציה בה היא נמצאת.**

**דיבורה וקולה היו מצמיתים. היה ברור כי היא מדברת כבר מתוך
החידלון הבלתי־נמנע...הבשורות שהשמיעה מעל גלי־האתר היו
מרות, על אף מצבה הנואש קולה לא בגד בה...**

**קולה נמוג. עוד שמעתי את אלה שעמדו אתה בקשר אלחוטי קוראים
לה שוב ושוב – ומענה אין. הבנתי מה שהם הבינו.**

שנים רודף אותי קולה של הקשרית האלמונית.

תצלום אוויר של אזור המבצע

משטרת לטרון, 1948

תצפית
צפונית־מזרחית
מגבעה 200 (נחשון)

באדיבות ארביון צה"ל ומערכת הביטחון

מבצע בן-נון ב'

הקרב בחצר
משטרת לטרון,
ליל 30-31 במאי
1948

הדסה (הלינה) למפל (1929 – 1948)

באדיבות אוצר תמונות הפלמ"ח

- עלתה לבדה ארצה, במסגרת 'ילדי טהרן', בשנת 1943
 - המשפחה ברחה מפולין לסמרקנד, והעוני והרעב הביא את הוריה לשלוח את ביתם הבכורה לארץ ישראל
- התגייסה לפלמ"ח בגיל 17 – אוקטובר 1946
 - עברה הכשרות ביגור ובמעוז חיים, צורפה לפלוגה ד' בגדוד הראשון, חטיבת יפתח
- בינואר 1948 עברה ליחידת ה'פורמנים' בגדוד השישי, חטיבת הראל
 - יחידה שעסקה בליווי שיירות לירושלים
- התנדבה להיות אלחוטאית, כדי לבצע 'תפקיד משמעותי'
 - באפריל 1948 הוסמכה כאלחוטאית בקורס של שירות הקשר, ושירתה כאלחוטאית במשוריני הליווי
- פלוגת ה'פורמנים', על מפקדם, יעקב (יקי) גולן (ואג) הייתה הבסיס להקמת גדוד 73 בחטיבה 7, הגדוד המשוריין הראשון בצה"ל
- ערב היציאה לקרב לא נמצא אלחוטאי לזחל"ם המ"פ יקי, מפקד הכוח הפורץ, והדסה התנדבה למשימה
 - על אף הפקודה כי נשים לא ישולבו בכוחות הלוחמים

מלווי השירות (ה'פורמנים'), ירושלים, 1948

היחידה התארגנה בחדר בבניין המוסדות הלאומיים
בירושלים, שעל דלתו נרשם השם הפיקטיבי 'שמעון
פורמן', וזה מקור השם

מימין לשמאל: דב (דבה'לה) גרטבול, הדסה
למפל, פוקסי, יונתן גלעדי (יויו), יהושוע לש

הכשרת אלחוטאי שריון, 1948

ההכשרה כללה:

- נוהלי אלחוט דיבור וקודים

- תפעול מק-191

- שני מכשירי קשר במארז אחד: מקלט-משדר בתדר גבוה לקשר ארוך טווח, מקלט-משדר בתדר אולטרה-גבוה לקשר פנימי בתוך הכוח

מק-191

אלחוטאיות במשוריינים בדרך לירושלים, 1948

דינה ברקמן

ורדה פִּיֶּשֶׁר

באדיבות אוצר תמונות הפלמ"ח

הקשרית הדסה למפל קיימה את הקשר תחת אש, ויצאה למרות פקודתי שבחורות לא תעברנה את מטה הגדוד. היא הראתה אומץ לב בלתי רגיל וקיימה קשר עד אשר נהרגה

המלצת האלוף חיים לסקוב להענקת 'אות שירות למופת' להדסה למפל, יוני 1949

סרן יעקב גולן
 סגן 1 מטה ינוביץ
 סגן סימיוסריץ (נעדר)
 קשרית הדסה למפל.

מספרם בלתי ידוע לי.

הנ"ל הוו את המלקחיים אשר הקפו ב-31 למאי 48 את מסדרת לטרון. חלק זה של מבצע הנליח הודוח לשלש המפקדים. סרן יעקב גולן פקד על הפעולה. סגן ראשון ינוביץ פקד על המחלקה החוזרה, וסגן סימיוסריץ פקד על החבלנים הפורצים. הקשיית הגסה אמה קיימה את הקשר תחת אש, וילאח אמלות פקודתי שזחלויות לא תאזונו את אלה בגנוז. ה"ט הראויה אנה לז בלתי רגיל קיימה קשר עד אשר נהרגה הגישה, הפריצה והחרידה בוצעו תחת אש חזקה ביותר ממהנה המסדרה ומטלטים ערביים בסביבה - אך ורק הודוח להעזה ואומץ הלב בבלתי מצוי של שלשת המפקדים הללו, אשר קפחו את חייהם על היעד שהיה עליהם לכבוש. אני מכירם כמפקדים חדורי המדה, נוצרים, אשר המשיכו להלחם גם לאחר שנהנה הפקודה לסגת.

הגנני ממליץ עליהם ל"אות שירות למופת" - הדוגמא האישיית שלהם היא אשר איפשרה לבצע את אשר ביצעו.

בעיני האויב

הלגיונרים ניהלו את הקרב תוך קריאות בשם האל ["אללה אכבר"].
אלחוטאית יהודייה, בשמעה קריאות אלה, צעקה: "חביבי, מה עם מוחמד? בעוד שני רגעים תמותו!"

עוד טרם כילתה את דבריה, החלו הלגיונרים לכלות את חמתם במשוריינים והטילו עליהם עשרות רימוני־יד. הם הצליחו להוציא משוריין אחד מכלל שימוש ולהשמיד את יושביו, ואילו שלושת המשוריינים האחרים נשארו על עומדם, לאחר שחייליהם נהרגו...
המערכה נמשכה עד עלות השמש.

אחרי 50 שנה

**מפקד חיל הקשר
בצבא הממלכה
הירדנית האשמית,
בריגדיר־גנרל
אל־שוואבקה עודא,
מניח זר על אנדרטת
חללי חיל הקשר
והתקשוב ומתפלל
לשלום,
מרץ 1998**

**לידו: קצין קשר
ראשי, תא"ל הרצל
הלאלי**

העמותה להנצחת חילי חיל הקשר והתקשוב

- לתפישת העמותה: הנצחה ומורשת – אחד הם

- מורשת חיל הקשר והתקשוב היא חלק בלתי נפרד מהזהות והאָתוֹס של החיל:

- המורשת מאפיינת את התרבות, האופי והערכים המנחים את החיילים והמפקדים, לאורם הם מתחנכים

- הנחלת מורשת הנופלים והערכים בשמם נפלו למשרתים בחיל היא מעשה ההנצחה, החובה לנופלים ולמשפחות

- מרכיב חשוב בעיצוב דמותו וערכיו של חיל הקשר והתקשוב ובהכנתו למבחנים שעוד נכוננו לנו
- העמותה מקיימת פעילות מורשת מגוונת, רציפה ומתמשכת

להכיר את העבר, לחיות את ההווה ולהאמין בעתיד אבא קובנר, תש"ח

© העמותה להנצחת חללי חיל הקשר והתקשוב, יהוד-מונוסון, תשפ"ד-2024

<http://www.amutakesher.org.il>

מנוחתה האחרונה של הדסה

קבר אחים לחללי בן-נון ב',
חלקות קברי האחים לחללי קרבות לטרון
בית הקברות הצבאי, הר הרצל, ירושלים

